

ДОВІДКА

Про дотримання вимог безпеки усіх учасників освітнього процесу

Проблема забезпечення пожежної безпеки в установах і закладах освіти полягає у необхідності реалізації державної політики у сфері пожежної безпеки, яка є невід'ємною частиною охорони життя і здоров'я учасників освітнього процесу.

4 грудня 2019 року в Одеському коледжі економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу сталась надзвичайна ситуація (пожежа), яка призвела до людських жертв, у зв'язку з грубим порушенням вимог чинного законодавства з питань пожежної безпеки.

Перебуваючи в Одесі під час надзвичайної ситуації, Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук доручив Міністру освіти і науки України Ганні Новосад у найближчі терміни провести інвентаризацію навчальних закладів та навести у них «реальний порядок», а Міністру внутрішніх справ – надати план заходів з протипожежної безпеки по всій Україні.

Відповідно п. 16 частини 1 статті 18 Кодексу цивільного захисту України, статті 26 Закону України «Про освіту» та п. 3 розділу 1 Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, правила пожежної безпеки поширюються на заклади освіти всіх типів і форм власності.

На виконання Законів України „Про охорону праці”, „Про дорожній рух”, „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, Положення про організацію роботи з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 року за №1669, наказу Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 за № 974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», та Кодексу цивільного захисту України з метою запобігання травматизму учасників освітнього процесу, та з метою попередження надзвичайних ситуацій в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти і шкіл-інтернатів обласного підпорядкування, а також всебічного напрацювання навичок та дій на випадок їх виникнення, забезпечення безпеки життєдіяльності освітнього процесу, життя та здоров'я дітей і працівників Департаментом освіти і науки та закладами освіти проводиться відповідна робота.

Питання безпеки життєдіяльності, створення належних санітарно-гігієнічних умов, профілактики невинного травматизму постійно розглядалися на нарадах органів управління освітою за участю керівників, директорів закладів освіти, яким доводилась до відома та оперативного реагування інформація про надзвичайні ситуації, нещасні випадки, що сталися з учасниками освітнього процесу.

Департамент освіти і науки активно співпрацює з Головним управлінням Державної служби України з надзвичайних ситуацій та управлінням Держпраці у Вінницькій області з питань дотримання норм пожежної та промислової безпеки, профілактики травматизму учасників освітнього процесу та своєчасної розробки заходів щодо їх попередження.

Найбільш типовими та небезпечними порушеннями, виявленими за результатами перевірок управлінням ДСНС у Вінницькій області, на сьогодні є:

- несправність електромережі, що потребує заміни у 36 закладах,
- захаращеність евакуаційних шляхів та горюче оздоблення стін на шляхах евакуації

на 55 об'єктах,

-відсутність систем пожежної автоматики на 675 об'єктах,

-не забезпечено первинними засобами пожежогасіння 481 заклад,

- не обладнано зовнішнім водопостачанням 243 об'єкти,

-не обладнано внутрішнім водопостачанням 131 об'єкт,

- на 80 об'єктах внутрішнє водопостачання перебуває в несправному стані.

Водночас у більшості закладів загальної середньої освіти області з року в рік не виконуються окремі заходи, запропоновані приписами фахівців державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки і цивільного захисту, що негативно впливає на загальний стан їх пожежної безпеки.

У 2019-2020 навчальному році в області функціонує 771 заклад загальної середньої освіти, в яких навчаються понад 164,8 тис. учнів, 24 школи-інтернати, де виховуються і навчаються близько 4 тис. вихованців, 12,3 тис. учнів здобувають професійну освіту в 29 ПТЗО та понад 52 тис. студентів, що навчаються в 45 ВНЗ I-IV рівнів акредитації.

Проблемою у забезпеченні пожежної безпеки в закладах освіти області є неналежне фінансування. В усіх відділах освіти районів і міст, в основному, кошти виділяються на заробітну плату, енергоносії та оплату комунальних послуг. В сфері забезпечення стану пожежної безпеки виділяються кошти лише на проведення технічного обслуговування вогнегасників, заміри опору контурузаземлення та ізоляції електричної мережі, але, нажалі, не стовідсотково, тому більшість закладів виконують зазначені заходи за рахунок власних коштів.

Встановлено, що керівництвом об'єктів, в першу чергу, вживаються заходи з усунення недоліків з питань пожежної безпеки, які не потребують значних матеріальних витрат. Питання щодо здійснення капітальних протипожежних заходів, таких як обладнання об'єктів системою пожежосповіщення, здійснення вогнезахисної обробки дерев'яних конструкцій, ремонт та влаштування джерел внутрішнього та зовнішнього водопостачання, придбання та технічне обслуговування первинних засобів пожежогасіння не виконуються керівниками даних об'єктів з року в рік.

Питання щодо якості проведення перевірок та вжиття заходів за їх результатами перебуває на постійному контролі у начальника Головного управління ДСНС України у Вінницькій області.

За оперативною інформацією, в закладах освіти проведено:

- уточнення та поновлення планів евакуації,
- відпрацювання дій з учнями та працівниками на випадок надзвичайних ситуацій,
- позапланові інструктажі з питань неухильного виконання вимог техногенної та пожежної безпеки та надзвичайних ситуацій учасників освітнього процесу із реєстрацією у відповідні журнали,
- додаткову перевірку шкільними пожежно-технічними комісіями дотримання вимог правил техногенної та пожежної безпеки в закладах освіти із складанням відповідних актів,
- перевірку щодо наявності та стану первинних засобів пожежогасіння, відповідно до вимог наказу МОН №974 від 15 вересня 2016 року .

На виконання спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 16.04.2014 № 462/204 «Про проведення Тижнів знань з основ безпеки життєдіяльності в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних закладах освіти України» проведено відкриті уроки з питань безпечної життєдіяльності, конкурси, вікторини на знання

правил пожежної безпеки, екскурсії, відвідування інформаційних центрів з питань цивільного захисту, підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій; відпрацьовано практичні дії в умовах виникнення надзвичайних ситуацій та надання першої долікарської допомоги травмованим та потерпілим; поновлено інформаційно-довідкові куточки з правил пожежної безпеки в переважній більшості закладів освіти Вінницької області.

Департаментом освіти і науки видано накази від 21.01.2019 року №29 «Про організацію безпечної життєдіяльності учасників освітнього процесу» та від 14.03.2019 року №161 «Про дотримання норм протипожежного захисту в закладах освіти», якими зорієнтовано керівників органів управління освітою про організацію профілактичної роботи в трудових колективах учнів, студентів та педпрацівників закладів освіти, відповідальних з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці. Протягом 2019 року були проведені місячники, дні та тижні знань з безпеки життєдіяльності. У ході цих заходів відбулося навчання учнів та працівників з питань пожежної безпеки, були відпрацьовані плани евакуації на випадок пожежі та інших надзвичайних ситуацій, поновлені куточки з правил пожежної безпеки та правил дорожнього руху.

З метою посилення пожежної та техногенної безпеки на об'єктах закладів освіти керівникам органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад та ОТГ, директорам закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти та шкіл-інтернатів, директорам закладів професійної освіти необхідно:

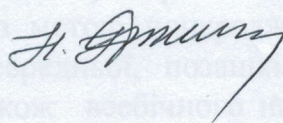
- 1) за участю територіальних підрозділів ДСНС та органів місцевого самоврядування перевірити дотримання вимог правил пожежної і техногенної безпеки (у тому числі утримання в належному стані шляхів евакуації і запасних виходів) на об'єктах з тимчасовим або постійним перебуванням вихованців, учнів та студентів в закладах освіти всіх типів, визначити періодичність та спланувати проведення таких перевірок в подальшій діяльності;
- 2) постійно діючим комісіям з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (з протокольним оформленням) провести обстеження протипожежного та технічного стану адміністративних, побутових, складських, інших приміщень, будівель, горищ, підвалів та територій, ужити невідкладних заходів для усунення виявлених недоліків;
 - 2.1) перевірити технічні стани: автоматичної системи пожежосповіщення, внутрішнього і зовнішнього пожежного водопостачання щодо можливості їх експлуатації в умовах низьких температур, а також забезпечення необхідною кількістю первинних засобів пожежогасіння, покажчиків та знаків безпеки; стану евакуаційних виходів, комплектацію пожежних щитів та пожежних кран-комплектів;
 - 2.2) перевірити наявність інструкцій з пожежної та техногенної безпеки на об'єктах, за необхідністю опрацювати нові інструкції або переглянути та доповнити чинні;
 - 2.3) провести позапланові інструктажі із учасниками освітнього процесу та підлеглими посадовими особами з безпеки життєдіяльності з реєстрацією у відповідних журналах, звернути увагу на порядок дій у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації, а також заборону використання обігрівальних приладів непромислового виробництва;
 - 2.4) перевірити знання загальної інструкції з пожежної та техногенної безпеки у працівників охорони, вахтерів та чергових служб об'єктів з питань здійснення контролю за дотримання протипожежного стану, огляду територій й приміщень, порядку знеструмлення електромережі та дій у разі виявлення пожежі, спрацювання засобів пожежної сигналізації та автоматичного пожежогасіння;
- 3) провести позапланове тренування з евакуації учасників освітнього процесу та посадових осіб у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації;

- 4) видати розпорядчий документ щодо заборони в приміщеннях об'єктів експлуатації несправних приладів опалення та саморобних нагрівальних приладів;
- 5) очистити від горючих матеріалів службових, складських та господарських приміщень і , територій, горищ та підвалів;
- 6) уможливити розкриття, розсування чи зняття металевих ґрат, що встановлені на вікнах перших поверхів будівель, у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації з належним інформуванням;
- 7) перевірити плани евакуації на випадок пожежі або інших надзвичайних ситуацій з обов'язковим позначенням маршрутів евакуації, місць розташування первинних засобів пожежогасіння та електричних щитків, із дублюванням, у разі потреби, англійською мовою;
- 8) визначити порядок евакуації рухомих матеріальних та культурних цінностей національного надбання (за можливістю) у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації.
- 9) вжити відповідних заходів реагування на факти порушень чи невиконання посадовими особами встановленого протипожежного режиму, вимог правил пожежної та техногенної безпеки.

Питання щодо протипожежної та техногенної безпеки, безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу тримати на постійному контролі.

З огляду на особливість здійснення освітнього процесу, зокрема канікулярного періоду 2019/2020 навчального року, рекомендовано організувати в установах і закладах освіти чергування в робочий час відповідальних працівників з метою оперативного прийняття відповідних рішень при загрозі та виникненні надзвичайної ситуації.

**Відповідальний з питань
безпеки життєдіяльності**

М.Стужук